

Marshall plana (1947)

II. Mundu Gerratearen ostean europar ekonomia guztiz suntsitua geratu zen. I. Mundu Gerratearen ondoren ez bezala, gerraren ondorio latzenak pairatu ez zituzten Estatu Batuak laguntza ekonomiko sendoa emateko prest agertu ziren. Laguntza-plan horren buru izango zen Marshall jaunaren arrazoibideak ikus ditzakegu testu honetan.

Egia borobila da datozen hiru edo lau urteetarako elikagaien eta beste – gehienbat Amerikako– inportazio-produktuen Europaren beharrek, ordaintzeko duen gaitasuna guztiz gainditzen dutela, eta laguntza gehigarri askoz ere sendagoa beharko duela bere ekonomi-, gizarte- eta politika-narriadurari aurre egin ahal izateko.

Konponbidea datza sorgin-gurpila apurtzean eta bere nazioen eta Europako osotasunaren etorkizun ekonomikoan Europako herriaren konfiantza berreskuratzean. Industri-gizonak eta lur zabalak lantzen dituen nekazariak euren produktuak inongo zalantzarik planteatzen ez duten dibisen truke emateko gaitasuna izan behar dute, eta horretarako prest egon behar dute.

Mundu guztian zabal daitekeen etsipenaz eta herrialde kaltetuetan etsipenak eragindako jazarraldi posibleez gain, Estatu Batuetako ekonomiarentzako ondorioak argi ikusten dira. Logikoa da Estatu Batuak indar guztiekin ahalegintzea osasun ekonomiko normal batera itzultzeko laguntzea, hau gabe ezin baitaiteke izan ez egonkortasun politikorik ez eta bake ziurrik. Gure politika ez da zuzentzen inongo nazioen ez doktrinaren aurka, gosearen, pobrezia, etsipenaren eta kaosaren aurka baizik. Bere helburua munduko lan-ekonomiari bultzada berria ematea izan behar da, horrela erakunde librean existentzia posible egingo luketen baldintza politiko eta sozialak izan daitezen. Laguntza hau, ziur nago, ezin da ogi pusketaren politikan oinarritu, aldi berean zenbait krisi garatzen baitira. Gobernu honek hemendik aurrera eman dezakeen laguntzak sendabidea eskainiko du, eta ez konponbidea. Berreskurapen-lan honetan laguntzeko prest ager daitekeen beste edozein Gobernu, ziur nago, Estatu Batuetako Gobernuaren lankidetzara osoa izango du. Beste herrialdeetako berreskurapena oztopatzeko azpijokotan ibiltzen denak, ordea, ezingo du gure laguntza espero. Gainera, politikoki edo edonola ere probetxua ateratzeko giza-miseria iraunarazten ahalegintzen diren gobernu, partidu politiko edo taldeek Estatu Batuen aurkakotasuna aurkituko dute.

Argi dago egoera arintzeko eta europar munduaren berreskurapenean laguntzeko Estatu Batuek bere ahaleginetan aurrera egin baino lehen,

Europako herrialdeen arteko akordio bat egon behar dela egoeraren beharrei eta herrialde horietan bertan aritzeko moduei buruz, Gobernu honek bultzaturiko edozein ekintza eraginkorra suerta dadin. Gobernu honentzat ez litzateke ez egokia ez eraginkorra izango Europako ekonomia berriro altxatuko duen alde bakarreko programa bat. Herrialde honen rola programa europar bat erredaktatzeko adiskide-laguntza bat izango da eta, geroago, programa hori ahalik eta urrunen eramaten laguntzea. Programa amankomuna izan beharko du, eta Europako nazioen osotasuna izan ezean, parte batek onartutakoa.

Ekintza egoki orok nahitaez behar du amerikar herriak arazoaren ezaugarriak eta jarri behar zaizkion konponbideak ulertzea. Ez dira kontuan hartu behar ez pasio politikoa ez aurreiritziak ere. Historiak dudarik gabe gure herrialdearen eskuetan utzi duen ardura handiari aurre egiteko, aurreikuspenez eta gure herriaren borondate onez, deskribatu ditudan zailtasunak gainditu ahal izango dira.

George C. Marshall, Harvard-eko Unibertsitatean emandako hitzaldia,
1947ko ekainaren 5ean.¹

¹ [Testu honen iturria: ZZEE (1998): *Historia testu bidez*, Arabako Foru Aldundia - EHU, Gasteiz. Itzulpenaren arduradun den Iban Zalduaren baimenaz].